

DEN DANSKE INDSATS I AFGHANISTAN 2008-2012
AFRAPPORTERING 2008

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	3
Situationen i Afghanistan	4
Den politiske situation	4
Sikkerhedssituationen	5
Narkotikøkonomien	5
Den humanitære situation	6
Status for de danske indsatsområder	8
Den integrerede indsats	8
Den politiske indsats	8
Sikkerhedsindsatsen	10
Gennemførelse af sikkerheds- og stabilitetsoperationer, løbende tilpasning af bidraget og geografisk koncentration	10
Kapacitetsopbygning af de afghanske sikkerhedsstyrker	11
EU's politimission - EUPOL	12
Bistandsindsatsen	12
Statsopbygning	13
Uddannelse	13
Forbedrede levevilkår	14
Nærområdeindsatsen, støtte til danske NGO'er og humanitær bistand	15
2009: Væsentligste danske indsatser og største udfordringer	17
Sikkerhedsindsatsen	17
EUPOL	18
Statsopbygning	18
Uddannelse	18
Forbedrede levevilkår	18
Nærområdeindsatsen	19
Fødevarekrisen	19

INDLEDNING

Regeringen offentliggjorde i juni 2008 en ny strategi for den samlede danske indsats i Afghanistan. Strategien, der løber frem til 2012, blev udarbejdet af Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet i fællesskab, og i tæt dialog med kredsen af partier i Folketinget, der står bag den danske indsats i Afghanistan. Der gennemførtes desuden konsultationer med myndigheder og øvrige donorer i Afghanistan. Repræsentanter fra det civile og militære forskningsmiljø og fra en række danske NGO'er var også involveret i strategiprocesen og bidrog bl.a. med ideer og forslag.

Afghanistan-strategien fastlægger de overordnede mål for den samlede danske indsats i landet. Der udarbejdes desuden årlige planer for den danske indsats i Helmand, hvor det danske styrkebidrag er koncentreret, og hvor en del af udviklingsindsatsen gennemføres. Regeringen vil årligt rapportere til Folketinget om situationen i Afghanistan og fremdriften i gennemførelsen af den integrerede Afghanistan-strategi og Helmand-planerne. Nærværende afrapportering vedrører Afghanistan-strategien og dækker perioden frem til udgangen af 2008. Derved sikres samtidig afrapportering med de årlige Helmand-planer. Næste afrapportering vil således dække hele 2009.

Afghanistan-strategien bygger på en integreret politisk, militær og udviklingsmæssig tilgang. Målsætningerne for Danmarks engagement i Afghanistan er følgende:

Det overordnede formål med den danske indsats i Afghanistan i strategiperioden 2008-12 er at bidrage til national, regional og global sikkerhed ved at forhindre, at landet igen bliver et fristed for terrorister. Samtidig skal den danske indsats bidrage til fremvæksten af et stabilt og mere udviklet Afghanistan, som kan tage vare

på egen sikkerhed, fortsætte en demokratisk udvikling og fremme respekten for menneskerettigheder.

Den overordnede målsætning med den militære indsats er, at Danmark i løbet af strategiperioden 2008- 2012 bidrager til at skabe forudsætninger for at udbrede de afghanske myndigheders autoritet i Helmand-provinsen. Det er målet at gøre de afghanske sikkerhedsstyrker parat til selvstændigt at gennemføre operationer på brigadeniveau og håndhæve den afghanske regerings autoritet i de vigtigste dele af provinsen og her understøtte civil afghansk myndighedsudøvelse. Efterhånden som disse målsætninger nås, skal den danske militære indsats reduceres.

Overordnede mål med den danske indsats:

- Udbredelse af den afghanske regerings myndighed til hele landet, og som væsentlig forudsætning herfor en neutralisering af militante grupper med politiske, militære og civile midler.
- Kapacitetsopbygning af de afghanske sikkerhedsstyrker.
- Statsopbygning, demokrati, fremme af respekt for menneskerettigheder og god regeringsførelse.
- Udbredelse af uddannelse således at alle børn i Afghanistan på sigt får adgang til uddannelse.
- Forbedring af levevilkår gennem støtte til udvikling, vækst og beskæftigelse for kvinder og mænd.

Gennemførelsen af konkrete danske indsatser foregår inden for en fleksibel strategisk ramme, der muliggør løbende tilpasninger.

Der redegøres i det følgende for væsentlige aspekter af den generelle situation i Afghanistan ved udgangen af 2008 og for status for den danske indsats. Afslutningsvis beskrives kort de udfordringer og væsentlige indsatser, der forventes i 2009.

SITUATIONEN I AFGHANISTAN

Den politiske situation

Afghanistan står overfor præsident- og parlamentsvalg i hhv. medio 2009 og medio 2010. Forberedelser og gennemførelse af valgene vil i høj grad påvirke det afghanske demokratis fremtid. Det er afgørende at sikre reel involvering af alle befolkningsgrupper, herunder de pashtunske, i den politiske proces. Den afghanske præsident Hamid Karzai genopstiller Regeringsrokaden i efteråret 2008 var ventet dels som led i valgkampen - dels i opfølgning på Paris-konferencen i juni 2008, hvor det internationale samfund lagde pres på den afghanske regering for en styrket indsats inden for korruptionsbekæmpelse og reform af statsapparatet. Rokaden blev positivt modtaget ikke mindst pga. udnævnelsen af Hanif Atmar (tidligere undervisningsminister) til indenrigsminister.

Stats- og provinsadministrationen er fortsat præget af stærkt begrænset kapacitet, uafklarede kompetenceforhold, svag ledelse, korruption og magtmisbrug. Lokale, traditionelle magtstrukturer samt narkotikaøkonomien fortsætter med at påvirke administrationen på alle niveauer. Det svækker i mange områder regeringens mulighed for at nå ud til befolkningen og bidrager negativt til sikkerhedssituationen. Afghanistan var også i 2008 et af de mest korrupte lande i verden, og der har udviklet sig en korruptionskultur, som det vil tage mange år at gøre op med.

Siden efteråret har der været spekulationer om kontakter mellem den afghanske regering og Taliban om mulighederne for forsoning. Disse spekulationer næres i høj grad af offentlige udtalelser fra præsident Karzai om hans beredvillighed til

fredsforhandlinger - også med Talibanlederen Mullah Omar. Der er dog næppe aktuelt grundlag for reelle forhandlinger. Den vægt, som ikke mindst Karzai lægger på forsoning med oprørsgrupperne i sine offentlige udtalelser, skal bl.a. ses i en valgkontekst, hvor han søger at styrke sin position hos pashtunerne.

Menneskerettighedssituationen i Afghanistan er væsentligt forbedret siden 2001, men der sker fortsat omfattende menneskerettighedskrænkelser i landet. Forfølgelser og drab på journalister er blandt de grove eksempler på angreb på ytringsfriheden, hvor især sagen mod den afghanske journaliststuderende Kam-bakhsh har påkaldt sig opmærksomhed. Regeringen har i 2008 desuden eksekveret en række dødsdomme. Denne kritiske udvikling peger på, at præsident Karzai er under pres fra befolkningen for at slå hårdt ned på forbrydere. Ligeledes er det - i forhold til de kommende valg - sandsynligt, at Karzai ser henrettelserne som en måde, hvorpå han kan fremstå som en stærk leder.

Udviklingen i 2008 understreger, at udviklingen i Afghanistan er tæt forbundet med den regionale situation, herunder særligt Pakistan. Der er i de pakistanske stammeområder faciliteter til at træne, planlægge og udføre angreb mod de afghanske myndigheder og ISAF såvel som angreb mod den pakistanske regering og vestlige mål. Disse Federally Administered Tribal Areas (FATA) er fortsat "baggården" for oprørsgrupperne, og FATA er fortsat "safe-haven" for Al-Qaida. Der er en bred erkendelse af, at udfordringen i stammeområderne ideelt set burde løses i tæt samarbejde mellem Afghanistan og

Pakistan. Pakistan er Afghanistans vigtigste handelspartner, og millioner af afghanere har stærke familie- og stammemæssige bånd til Pakistan. Forholdet mellem de to lande er uagtet præsident Karzais deltagelse i præsident Zardaris indsættelsesceremoni og den ”mini-jirga”, der blev holdt i slutningen af oktober 2008 - dog fortsat præget af mistillid. Der er af samme grund reelt ingen institutionaliseret dialog mellem Pakistan og Afghanistan.

Sikkerhedssituationen

Sikkerhed i Afghanistan er et relativt begreb. Der er store forskelle fra det relativt stabile nordlige og vestlige Afghanistan til de sydlige og østlige dele af landet, hvor der igen er lokale forskelle. Situationen kan således variere fra områder med relativ stabilitet til andre områder, hvor der lokalt foregår egentlige kamphandlinger.

De traditionelle magthavere, herunder stammeledere, men også narkobaroner og militsledere, er en fremherskende del af provinsernes magtstruktur og en medvirkende årsag til den vanskelige sikkerhedssituation.

Hverken oprørerne eller de afghanske sikkerhedsstyrker med støtte fra ISAF har hidtil været i stand til at tilkæmpe sig et afgørende fysisk eller psykologisk overtag over alle provinser i Afghanistan. Ved udgangen af 2008 var sikkerhedssituationen i Helmand fortsat kritisk, om end der er sket fremskridt i de befolkningstætte områder, hvor de afghanske sikkerhedsstyrker og ISAF generelt har kontrollen. Med kontrol menes, at der er etableret en sikkerhedssituation, der muliggør begrænset ud-

vikling og genopbygning samt kapacitetsopbygning af de afghanske sikkerhedsstyrker.

Oprørsgrupperne er trængt på flere fronter og har i 2008 mistet flere prominente ledere. Det har betydet, at oprørsgrupperne kun i enkelte tilfælde har været i stand til at koordinere indsatsen med henblik på at gennemføre større operationer. Men ledelsen af oprørsgrupperne evner at omstille sig til de ændrede betingelser både på lokalt niveau og hvad angår mere langsigtet planlægning. I takt med at oprørsgrupperne har erkendt, at de som oftest lider store tab i direkte kamphandlinger mod ISAF og de afghanske sikkerhedsstyrker, forsøger de at genvinde initiativet ved asymmetrisk krigsførelse i form af bl.a. selvmordsbomber og vejsidebomber. Stigningen i antallet af angreb med improviserede sprængladninger og selvmordsangreb har været markant og fortsætter i takt med, at oprørerne erkender, at de med denne taktik opnår mest opmærksomhed og effekt i offentligheden samt reducerer deres tab. Selvom oprørsgrupperne ikke længere har evnen til militært at true den afghanske regering, så har de derved formået at skabe indtrykket af, at sikkerheden forværrer.

Narkotikaøkonomien

93 pct. af verdens opium dyrkes i Afghanistan. Narkotikaøkonomien er Afghanistans største, enkeltstående økonomiske aktivitet, som finansierer oprørsaktiviteterne, skaber voldsom korruption på alle niveauer og undergraver den generelle udvikling i Afghanistan. Der er opnået gode resultater med bekæmpelse af opiumsdyrkningen i nord, og narkotikaøkonomien er i stigende grad knyttet til enkelte uroplagede provinser

i syd. Ifølge FN steg antallet af opiumsri provinser i 2008 fra 13 til 18 ud af landets 34 provinser. Det samlede areal opdyrket med opium faldt med 19 pct. i 2008. På grund af en god høst i de sydlige provinser faldt det samlede nationale udbytte dog kun med 6 pct.

FN vurderer at 2/3 af Afghanistans samlede opiumsproduktion i 2008, eller hvad der svarer til et opdyrket areal på 103.000 hektarer, kommer fra Helmand. Tiltag fra den afghanske regering, såsom distribution af såsæd og oplysningskampagner mod narkotika, har haft en vis virkning, men narkotikaøkonomien er fortsat den eneste reelle indtjeningsmulighed for mange indbyggere i provinsen. Helmand er historisk en rig landbrugsprovins, men årtiers mangel på vedligeholdelse og udvikling har betydet, at hele landbrugssystemet, herunder kunstvandingsanlæg og forædlingsfaciliteter, er nedslidte og ubrugelige. Massive investeringer fra bl.a. USAID har medført, at dele af Helmand floddalen så småt er begyndt at se spirende landbrug. Men der er lang vej igen, og så længe opiumsdyrkning er mere rentabelt end alternative afgrøder, og Taliban kan tvinge bønderne til at fortsætte dyrkningen, vil situationen ikke ændres.

Udgangspunktet for indsatsen mod narkotikaøkonomien er den afghanske regerings narkotikabekæmpelsesstrategi, som gør narkotikabekæmpelse til et centralt tværgående indsatsområde i Afghanistan Compact og Afghanistan National Development Strategy (ANDS).

Den tætte sammenhæng mellem oprørsgrupperne og de afghanske narkokarteller og en anmodning fra den afghanske regering, medførte at NATO i oktober 2008 besluttede, midlertidigt at give ISAF mulighed for en styrket indsats mod narkotikaøkonomien i Afghanistan. Den styrkede indsats vil blive rettet mod narkotikaforarbejdningsfaciliteter samt distributionsled og indgår i Folketingsbeslutning B 24 fra december 2008 vedrørende forøgelse af det generelle styrkeloft.

Den humanitære situation

I februar 2008 udsendte den Afghanske regering og FN en fælles appel på USD 81 mio. til dækning af fødevaremangel for ca. 2,5 mio. mennesker, som var blevet ramt af de stigende fødevarepriser på det afghanske marked. I juni 2008 vurderede FN, at risikoen for fødevaremangel var steget betydeligt grundet de fortsat høje fødevarepriser kombineret med en stadigt forværret tørke, særligt i de nordlige, nordvestlige og sydvestlige egne af landet. Antallet af nødlidende var steget markant, og mere end 8 mio. mennesker var direkte afhængige af fødevarebistand. Situationen udløste en ny appel fra FN og den afghanske regering om yderligere humanitære bidrag fra det internationale samfund. I november 2008 rapporterede den afghanske regering igen om en fortsat forværring af fødevarekrisen. Hvor man i appellen fra juli måned vurderede, at ca. 550.000 børn under 5 år samt gravide og ammende mødre var i akut risiko for underernæring, var skønnet i november steget til ca. 2,2 mio. børn og mødre.

Over 9 mio. mennesker, svarende til ca. en tredjedel af Afghanistans befolkning, er ved udgangen af 2008 afhængige af fødevarebistand. Med afsæt i den seneste appel har Verdensfødevareprogrammet og andre vigtige humanitære organisationer gennemført omfattende bestræbelser på at sikre befolkningen i berørte områder fortsat adgang til mad i løbet af vinteren, hvor store dele af Afghanistan forventes afskåret af sne. Det er sket gennem disponering af i alt 35.000 tons fødevarer og andre nødhjælpsartikler i tillæg til den allerede gennemførte, normale fødevaredistribution. Samlet betyder denne indsats, at den akutte risiko for fødevaremangel forventes afhjulpet frem til marts 2009.

Siden 2002 er mere end 5,4 mio. flygtninge vendt tilbage til Afghanistan. De senere år er antallet af tilbagevendende flygtninge faldet kraftigt, og i 2008 vendte 275.000 personer tilbage. Mange af de nyligt hjemvendte er relativt fattige, hvilket vanskeliggør deres reintegration i det afghanske samfund. Det er en af grundene til, at næsten 20.000 tilbagevendte flygtninge i dag er registreret som internt fordrevne i Afghanistan. Mange af disse er fortsat afhængige af humanitær bistand.

STATUS FOR DE DANSKE INDSATSOMRÅDER

Den integrerede indsats

Udviklingen i Afghanistan understreger, at en integreret politisk, civil og militær indsats er forudsætningen for bæredygtige fremskridt. I 2008 er der taget en række konkrete skridt for at sikre den integrerede danske tilgang. Der er givet et klart mandat til den interministerielle Afghanistan-arbejdsgruppe, der repræsenterer centrale myndigheder, herunder Statsministeriet, Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet, Forsvarskommandoen, Rigspolitiet og Forsvarets Efterretningstjeneste. Arbejdsgruppen, som mødes ugentligt, har til formål at fremme en fuldt integreret politisk, militær og bistandsmæssig indsats i Afghanistan gennem implementering af den danske Afghanistan Strategi 2008-12 samt Helmand-planerne. Kommunikation om indsatsen og konkrete aspekter som f.eks. rammerne for beskyttelsen af de civile rådgivere indgår også i arbejdsgruppens opgaver.

Politisk og diplomatisk har Danmark i 2008 konsekvent støttet FN's ledende koordinerende rolle af den samlede internationale indsats i Afghanistan, og Danmark har også i 2008 bidraget til udviklingen af NATO's integrerede tilgang. I EU-regi arbejder Danmark for øget koordination og sammenhæng mellem EU Kommissionens og medlemslandenes - og det øvrige internationale samfunds - indsats, f.eks. på politiområdet, der i 2008 blev mærkbart styrket.

Ambassaden i Kabul har siden efteråret 2008 fået tilført yderligere udsendt personale, og i Helmand er der sket en styrkelse af den civile rådgiverkapacitet i både Lashkar Gah og Gereshk, hvor hovedparten af de danske styrker er placeret. Den danske leder af den civile indsats har siden midten af 2008 været en del

af den øverste ledelse i PRT'et og er dermed centralt placeret i forhold til tilrettelæggelsen af den samlede indsats i Helmand.

Indsatsen i Helmand sker i tæt samarbejde mellem de civile og militære aktører fra Danmark og Storbritannien. Ultimo 2008 er operationsområdet for den danske bataljonskampgruppe placeret i og omkring byen Gereshk, og opgaverne varierer fra sikrings- og eskorteopgaver til stabiliserings-operationer, herunder egentlige kampopgaver. Kampgruppens indsats skal støtte og bidrage til at skabe forudsætninger for udviklings- og genopbygningsindsatsen. I 2008 er der sket en styrkelse af den fælles planlægning og udførelse af den integrerede indsats gennem samarbejdet mellem PRT'et i Lashkar Gah, den danske bataljonskampgruppe og de civile rådgivere.

Også i Helmand er dialog med lokale myndigheder og grupper i civilsamfundet en forudsætning for indsatsens gennemførelse. Derfor arbejdes der tæt sammen med lokale repræsentanter fra den afghanske regering med henblik på at sikre størst mulig lokal og nationale afghansk forankring og lederskab af udviklingen.

Forud for udsendelsen af det danske styrkebidrag deltager Udenrigsministeriet aktivt i gennemførelsen af de dele af forsvarsets uddannelsesforløb, der omfatter det civil-militære samarbejde (CIMIC - Civilian Military Cooperation) og samtænkning.

Den politiske indsats

Den politiske indsats omfattede i 2008 en lang række aktiviteter, hvor Danmark arbejdede for at påvirke den internationale dagsorden såvel som regeringen i Kabul og de lokale myndighe-

der i Helmand. Paris-konferencen i juni 2008, hvor det internationale samfund og den afghanske regering drøftede status for den fælles indsats, NATO-topmødet i Bukarest, EU's minstermøder og bilaterale konsultationer er eksempler på begivenheder i 2008, hvor den danske regering målrettet har adresseret udfordringerne i Afghanistan. Danske synspunkter fremføres aktivt af ambassaden i Kabul, der drager nytte af et omfattende netværk til ministre, uafhængige kommissioner, civilsamfundsorganisationer og kolleger i det internationale samfund. I forhold til det daglige arbejde med den politiske indsats i bl.a. EU, NATO, FN og bilateralt, er der fra København tæt kontakt til ambassader og til relevante ministerier i de forskellige lande.

H.K.H. Kronprins Frederik, Statsministeren, Udenrigsministeren og Forsvarsministeren har besøgt Afghanistan i 2008. Udenrigsministeren gennemførte - udover sit besøg hos de udsendte soldater, rådgivere og myndigheder i Helmand - politiske konsultationer i Kabul, hvor der fandt drøftelser sted med bl.a. præsident Karzai, udenrigsminister Spanta, indenrigsminister Atmar, Helmands provinsguvernør Mangal, formanden for menneskerettighedskommissionen Sima Samar og lederen af FN's indsats Kai Eide (Special Representative of the Secretary General - SRSG) samt chefen for EU's politimission Kai Vittrup. Statsministeren og Forsvarsministeren har under deres besøg i Helmand også haft drøftelser med provinsens regeringsrepræsentanter og lederne af den militære og civile indsats.

Danmark har i 2008 fastholdt behovet for yderligere at styrke den internationale koordination og understreget nødvendigheden af en integreret strategisk tilgang til stabilisering og udvik-

ling i Afghanistan. Danmark har i denne forbindelse støttet FN's ledende koordinerende rolle og gav sin fulde opbakning, da SRSG Eide tiltrådte sin stilling i Kabul.

Man har fra dansk side sammen med andre medlemslande arbejdet for, at EU styrker sin politiske og bistandsmæssige profil i Afghanistan. EU's politiindsats er et område, hvor der i 2008 er skabt en positiv udvikling. I forhold til de nordiske lande er der i 2008 taget initiativ til at styrke det nordiske samarbejde inden for bistandseffektivitet, menneskerettigheder og opbygning af civilsamfund.

Danmark har i 2008 fastholdt kravet til den afghanske regering om at levere på sin del af aftalen med det internationale samfund. Det gælder i forhold til fremme af demokrati, retsstatsprincipper og korruptionsbekæmpelse samt overholdelse af menneskerettighederne, hvor Danmark sammen med EU og FN har markeret sin stærke kritik af bl.a. myndighedernes behandling af den afghanske journalist-studerende Kambakhsh. Udenrigsministeren rejste Kambakhsh-sagen overfor Præsident Karzai under besøget i Afghanistan.

Danmark har i 2008 understreget sin støtte til en afghansk ledet national forsoning, der retter sig mod moderate kræfter blandt oprørsgrupperne. I forhold til de kommende valg bidrager man fra dansk side til at sikre en proces, der bliver legitim og retfærdig. Dertil kommer konkret økonomisk støtte til forberedelse og gennemførelse af valgene.

Et helt centralt element i den politiske indsats i og udenfor Afghanistan er den regionale situation - særligt forholdet mellem Afghanistan og Pakistan. Danmark har bl.a. i EU anbefalet et stærkere fokus på de regionale forhold og udviklingen i Pakistan, og der kan ultimo 2008 konstateres reel og bred tilslutning blandt medlemslandene som afspejlet i ministerråds-konklusionerne fra december.

Sikkerhedsindsatsen

De militære elementer i Afghanistan-strategien blev vedtaget den 9. december 2008 ved folketingsbeslutning nr. B 24 om styrkelse af det danske bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke (ISAF) i Afghanistan. Beslutningen medfører en justering af det generelle styrketal for det militære bidrag fra ca. 665 personer til ca. 750. Justeringen er med til at øge fleksibiliteten til løbende at kunne sammensætte bidraget på den mest hensigtsmæssige måde.

Endvidere blev det med B 24 besluttet at udsende personel til bemanding af felthospitalet i Camp Bastion i tre måneder fra medio 2009 samt overtage ansvaret for et garnisons-OMLT (Operational Mentor and Liaison Team) fra primo 2009. OMLT'et skal gennemføre træning og monitorering af afghansk personel tilknyttet den afghanske hærs base- og træningsfaciliteter i Helmand. Endelig åbner beslutningen mulighed for periodiske udsendelser af specialoperationsstyrker, observationshelikoptere, transportfly og transporthelikoptere samt personel fra det danske DCM-kompagni (Deployable Communication Module Company) til udbygning og vedligeholdelse af NATO's kommunikation mellem Afghanistan og

Europa. Endelig giver B 24 mulighed for udsendelse af op til 40 specialister, herunder specialoperationsstyrker, såfremt der opstår en ekstraordinær situation.

Gennemførelse af sikkerheds- og stabilitetsoperationer, løbende tilpasning af bidraget og geografisk koncentration

Der er siden lanceringen af Afghanistan-strategien sket en række justeringer af det danske styrkebidrag, både hvad angår sammensætning, størrelse og geografisk placering. Bidraget til det tysk-ledede PRT i Feyzabad i det nordlige Afghanistan blev afsluttet medio 2008. Det skete bl.a. på baggrund af et ønske om at øge effekten af den danske indsats ved at koncentrere styrkebidraget geografisk.

Der har desuden været udsendt et observationshelikopterdetachment til Helmand fra juni til november 2008 med henblik på at støtte den danske kampgruppe og andre ISAF-enheder.

I lighed med indsatsen i 2006 og 2007 var den danske styrke i Helmand også i 2008 indsat i meget vanskelige og krævende sikkerhedsoperationer. Operationerne bidrog til at skabe den nuværende sikkerhedssituation, der muliggør begrænset udvikling og genopbygning i befolkningscentrene i Helmand. Konkret har bataljonskampgruppen bidraget til at stabilisere situationen i Gereshk samt til udvidelsen af det samlede område i Upper Gereshk Valley. En anden markant og succesfuld operation var deltagelsen i den store operation i begyndelsen af september 2008, hvor der blev transporteret en ny turbine frem til Kajaki-dæmningen i den nordlige del af Helmand. Bataljonskampgruppen havde til opgave at vildlede oprørs-

grupperne i forhold til hvilken rute, turbinen ville blive transporteret ad.

Situationen i Gereshk by vurderes fortsat at være inde i en positiv udvikling. Situationen er dog ikke mere stabil, end at der i områder udenfor byen fortsat kan forekomme hårde kampe imod oprørsgrupperne, ligesom lokale tilbageslag vil kunne forekomme.

Indsatsen har haft betragtelige omkostninger. Tolv danske soldater mistede livet i 2008, mens tyve blev såret; heraf flere alvorligt.

Kapacitetsopbygning af de afghanske sikkerhedsstyrker

Den afghanske regering og det internationale samfund arbejder på at realisere beslutningen om at øge antallet af soldater i den afghanske hær fra det tidligere planlagte antal på ca. 80.000 til det nu planlagte antal på ca. 134.000 soldater. Aktuelt er der ca. 70.000 personer i den afghanske hær.

Overordnet set melder både de afghanske myndigheder og NATO om en positiv udvikling af den afghanske hær. Resultatet er bl.a., at den afghanske hær nu deltager i op imod 70 pct. af ISAF's operationer og leder 50 pct. af de operationer, som den deltager i.

Den afghanske hærs enheder i Helmand har i 2008 været i en god og konstruktiv udvikling. Enhederne i Helmand er generelt velfungerende og i stigende grad i stand til selv at planlægge, gennemføre og lede mere komplekse operationer. Tre ud af de fire nuværende infanteribataljoner i provinsen er således i nogen

grad i stand til selvstændigt at planlægge og gennemføre operationer på bataljonsniveau med kun begrænset støtte fra ISAF.

På trods af den positive udvikling i opbygningen af den afghanske hærs enheder i Helmand, forventes de afghanske sikkerhedsstyrker ikke at ville være i stand til selv at varetage sikkerheden i hele provinsen i denne strategiperiode (2008 - 2012). Det beror bl.a. på manglen på et tilstrækkeligt antal enheder, hvilket fortsat medfører, at den afghanske hær ikke selv kan dække alle områder i provinsen, men i stedet må prioritere anvendelsen og fordelingen af sine enheder. Det har for eksempel medført, at den afghanske hær i oktober 2008 besluttede at flytte enheder fra den nordlige del af det danske operationsområde. Dette skete for at forstærke beskyttelsen og indsatsen omkring provinshovedstaden Lashkar Gah.

Danmark yder også støtte til kapacitetsopbygning af den afghanske hær. Pr. 31. december 2008 er der siden 2006 forbrugt i alt 17,5 mio. kr. til donationer og økonomisk støtte via Forsvarsministeriets program for sikkerhedssamarbejde. Danmark har bl.a. været med til at finansiere forskellige faciliteter ved "Command and General Staff Academy" i Kabul. Støtten bestod bl.a. i computere, møbler, tavler samt konstruktion af vagtbygning og sanitære faciliteter. Samlet set skulle dette være medvirkende til at akademiet blev i stand til at undervise på et niveau svarende til afghanske og internationale standarder. Derudover har der bl.a. været anvendt midler til at bidrage til brandudstyr til Kabul lufthavn, sikkerhedsudstyr til hæren og en garnisonslægeklinik i Kabul, der sikrer bedre behandling af afghanske soldater. Ultimo 2008 var der ud over de forbrugte

17,5 mio. kr. planlagt støtte for 36,2 mio. kr. Det drejer sig om skydebaner, køretøjer til politiet og den materieldonation statsministeren gav tilsagn om ved NATO-topmødet i Bukarest i april 2008, der er blevet udmøntet i en donation af materier til den afghanske hær.

EU's politimission - EUPOL

På politiområdet har indsatsen gennem EU's politimission (EUPOL) i Afghanistan i løbet af andet halvår 2008 gennemgået en positiv udvikling. Det danske engagement i EUPOL er i perioden steget markant, herunder med tiltrædelsen af Kai Vittrup som ny missionschef i oktober 2008. Foruden missionschefen bidrager Danmark ultimo 2008 med 11 politifolk og to civile rådgivere til EUPOL.

I juli 2008 nåede EUPOL målsætningen om fuld deployering af missionens internationale stab på 200 mand, og EUPOL er nu repræsenteret i 15 af Afghanistans 34 provinser. I december 2008 indledtes arbejdet med at fordoble missionens kapacitet til 400 mand. Fordoblingen blev besluttet af EU's udenrigsministre den 26. maj 2008, og implementeringen af denne vil være blandt den nye missionschefs vigtigste opgaver.

At opbygge en effektiv og troværdig afghansk politistyrke (ANP) på ca. 80.000 mand er fortsat en særdeles vanskelig og krævende opgave. Til forskel fra den afghanske hær, lider det afghanske politi stadig under et dårligt omdømme i befolkningen. Kapacitetsopbygningen af ANP vanskeliggøres af, at korruption og analfabetisme er udbredt i politistyrkerne samt at mere end 1.000 politifolk årligt mister livet og langt flere såres.

Med udnævnelsen af Hanif Atmar til ny indenrigsminister i oktober 2008 er forudsætningerne for fremskridt dog til stede. EUPOL's mandat er at yde strategisk rådgivning i form af bl.a. mentor-ordninger for beslutningstagere og såkaldte train-the-trainer aktiviteter. Blandt de nye konkrete opgaver, som EUPOL har påtaget sig, er kapacitets-opbygningen af Kabul City Police og uddannelse af 1.000 afghanske polititrænere. Ved at fokusere på uddannelse af afghanske trænere, er det målet, at der på langt sigt skabes en større grad af bæredygtighed. På kortere sigt varetages den direkte træning af afghanske politifolk imidlertid af det amerikanske Focused District Development program, hvilket nødvendiggør tæt koordinering af europæiske og amerikanske indsætter på politiområdet.

Bistandsindsatsen

Den samlede danske udviklingsbistand til Afghanistan var i 2008 på i alt 355 mio. kr. Tabellen nedenfor viser fordelingen på de danske indsatsområder.

Indsatsområde	Mio. kr.
Statsopbygning	77
Uddannelse	87
Forbedrede levevilkår	90
Nærområdeinitiativer	43
Mindre lokale projekter	3
Humanitære indsatser	35
Danske NGO'er	20
I alt	355

Statsopbygning

Der planlægges præsidentvalg medio 2009 og parlamentsvalg medio 2010. Danmark har støttet den uafhængige valgkommissions etablering af et vælgerregister forud for de kommende valg. Støtten gives gennem UNDP i samarbejde med en bred vifte af donorer. Ved udgangen af 2008 er vælgerregistreringen halvvejs, og man har registreret ca. 2 mio. vælgere.

Danmark har for at styrke opbygningen af det afghanske demokrati støttet UNDP's indsats inden for kapacitetsopbygning af det afghanske parlament. Der arbejdes inden for områderne korrupsionsbekæmpelse, politisk bevidsthed blandt parlamentarikerne, og opbygning af relationer til de afghanske vælgere samt styrkelse af det folkelige engagement i den demokratiske proces. Kvinders deltagelse og reelle indflydelse i den politiske proces udgør et særligt indsatsområde.

Danmark har endvidere i 2008 støttet Afghanistan Reconstruction Trust Fund (ARTF) med i alt 70 mio. DKK. Den danske støtte til ARTF bidrager til opbygningen af den afghanske stat, reformer af den offentlige sektor, herunder opbygning af kapacitet og styrkelse af god regeringsførelse på provinsniveau. Trustfonden - der administreres af Verdensbanken - er den primære ramme omkring den internationale støtte til den offentlige sektor. Fonden dækker omkring halvdelen af den afghanske stats løbende udgifter og flere af regeringens udviklingsprogrammer. Fonden spiller også en vigtig rolle for styrkelsen af den finansielle kontrol og bekæmpelse af korrupsion. ARTF arbejder for, at fondens midler i stigende grad fordeles på baggrund af konkrete resultater af reformindsatsen i den of-

fentlige sektor. Siden marts 2008 har ARTF fordelt over 200 mio. USD til gennemførelsen af den afghanske udviklingsstrategi (ANDS). ARTF har bl.a. derudover igangsat et nyt omfattende retssekto program og øget støtten til elektrificering særligt i det nordvestlige Afghanistan.

Menneskerettigheder står centralt i den danske indsats inden for statsopbygning. Danmark støtter fortsat den uafhængige afghanske menneskerettighedskommission med henblik på yderligere at styrke organisationens kapacitet, fremme menneskerettighedsdagsordenen samt sikre monitorering og efterlevelse af regeringens menneskerettighedsforpligtelser. Ydermere støttes civilsamfundsorganisationer og -netværk for at fremme oplysning og fortalervirksomhed specielt på menneskerettighedsområdet.

I tillæg hertil er der givet støtte til oprettelsen af en menneskerettighedsenhed i det afghanske justitsministerium. Yderligere har Danmark fornyet støtten til sikring af kvinders adgang til retshjælp, hvor igennem 800 kvinder har fået rådgivning. Den danske støtte bidrager til at udvide den geografiske udstrækning af allerede velfungerende aktiviteter i fem provinser således, at man gradvis kan nå ud til flere kvinder end hidtil. Endelig gennemføres et projekt sammen med Norge, hvor afghanske journalister tilbydes træning om bl.a. sikkerhedsforanstaltninger og de rettigheder som journalister og mediepersoner har.

Uddannelse

Den danske støtte bliver som hidtil ydet direkte til det afghanske undervisningsministerium og støtter her igennem - både finansielt og med ekspertbistand - Afghanistans gennemførelse

af egne planer og strategier på uddannelsesområdet. Udviklingen af skolebøger, herunder trykningen og distributionen af bøgerne, er blandt de danske indsatsområder. Danmark har i 2008 således støttet trykningen af 23 mio. grundskolebøger. Hovedparten af bøgerne er distribueret, herunder også til skoler i Helmand. De resterende, ca. 4,7 millioner bøger, vil blive distribueret inden det nye skoleår, der begynder i marts 2009. Også andre fokusområder, herunder støtten til opbygningen af undervisningsministeriets egen kapacitet inden for bl.a. økonomistyring og personalereformer er begyndt at give resultater.

Det danske engagement i uddannelsessektoren på nationalt niveau har vist sig at være et godt udgangspunkt for en målrettet dansk støtte til afghanernes eget uddannelsesfremstød i Helmand-provinsen. Den danske indsats i uddannelsessektoren i Helmand ydes ligeledes via det afghanske undervisningsministerium, og planlægningen af indsatsområder sker i tæt samarbejde med de lokale uddannelsesmyndigheder og ministeriet i Kabul. I efteråret 2008 er der i tæt samspil med lokale og centrale myndigheder opnået enighed om dansk støtte til bygning af 9 skoler, 2 kollegier i provinshovedstaden Lashkar Gah samt finansiering af stipendier, der skal gøre det muligt for op til 2.000 studerende fra usikre distrikter i Helmand at studere i Lashkar Gah.

Forbedrede levevilkår

Hovedindsatsen har været fortsat støtte til den afghanske regerings to store nationale programmer National Solidarity Programme (NSP) og Microfinance Investment Support Facility for Afghanistan (MISFA).

NSP, der startede i 2003, opererer nu i anden fase og nærmer sig fuld national dækning (et mål, der forventes nået i tredje fase, der starter i 2009). Programmet yder økonomisk støtte (bloktilskud) på USD 200 per husstand til landsbyer, der har etableret et lokalt udviklingsråd, som træffer beslutninger om brugen af pengene. Pengene anvendes typisk til etablering af lokal infrastruktur så som kunstvandingskanaler, broer, drikkevands- og el-forsyning og bidrager dermed til udvikling af lokal produktion, generel forbedring af levevilkårene samt udvikling af demokratiet. Der er i den sammenhæng fokus på at skabe stabile forhold og alternative økonomiske muligheder, der mindsker bøndernes afhængighed af og villighed til opiumsdyrkning.

NSP's andet hovedsigte er at oprette lokale demokratiske strukturer, hvor alle - både mænd og kvinder - deltager gennem hemmelige valg til de lokale udviklingsråd. Udviklingsrådene skal tillige opbygge kapacitet, der gør dem i stand til at være fokuspunkter for andre udviklingsinitiativer i lokalsamfundet. Tanken er endvidere, at de mange lokale udviklingsråd skal udgøre et nationalt netværk som en del af den decentrale politiske struktur.

MISFA formidler mikro-lån gennem en række partner-institutioner. Mikro-lånene gives på vilkår, der gør det muligt for mange fattige at være med, og en række undersøgelser har allerede dokumenteret programmets effekt med hensyn til at forbedre levevilkår for fattige og sårbare befolkningsgrupper. Det er specielt bemærkelsesværdigt, at en stor del af låntagerne

er fattige kvinder, ofte eneforsørgere, der således har markant udbytte af MISFA-programmet.

Nærområdeindsatsen, støtte til danske NGO'er og humanitær bistand

Den danske nærområdeindsats tilstræber at understøtte reparationen af flygtninge ved at finansiere en bred vifte af aktiviteter, som på forskellig vis bidrager til en bæredygtig reintegration i lokalsamfund. Konkret omfatter nærområdeindsatsen følgende projekter:

FN's Flygtningehøjkommissariat (UNHCR) har fået dansk støtte til at give tilbagevendte flygtninge og fordrevne en fast bolig som en første forudsætning for en mere varig reintegration. International Organization for Migration (IOM) gennemfører tre forskellige projekter under nærområdeprogrammet. Det omfatter bl.a. jobformidling til veluddannede afghanske flygtninge, som påtænker at vende tilbage fra Afghanistans nabolande. Ligeledes bistår IOM afghanske flygtninge og asylansøgere, der vender tilbage fra Europa, med rådgivning umiddelbart efter ankomst og efterfølgende støtte til mere varig reintegration i det afghanske samfund. Endelig støtter IOM indenrigsministeriets kapacitet til at bekræfte tilbagevendende flygtnings og asylansøgers identitet.

Den uafhængige menneskerettighedskommission i Afghanistan (AIHRC) har modtaget et bidrag til bl.a. overvågning af, hvorvidt tilbagevendende flygtninge modtager den beskyttelse, de har krav på. Endelig gennemfører Norsk Flygtningehjælp et

projekt, som sigter mod at give internt fordrevne og tilbagevendende flygtninge adgang til information om deres rettigheder, juridisk assistance til bl.a. løsning af ejendomsretlige tvister samt støtte til konfliktløsning.

Den danske NGO DAARTT (Danish Assistance to Afghan Rehabilitation and Technical Training) renoverer og bygger skoler til såvel piger som drenge. Det sker i et snævert samarbejde med det afghanske undervisningsministerium, og projektet er således også i overensstemmelse med det generelle danske bidrag til undervisningssektoren.

I tillæg til nærområdeindsatsen er der i 2008 ydet omfattende bistand gennem danske NGO'er. Den Danske Komite for Hjælp til Afghanske Flygtninge (DACAAR) har fortsat sit mangeårige arbejde med fokus på bæredygtig udvikling i udvalgte landområder. Indsatsen er baseret på strategier, der vægter omfattende brugerdeltagelse i alle aspekter af projektarbejdet inden for såvel vand og sanitet som generel landsbyudvikling med fokus på alternative indkomstmuligheder. DACAAR er en vigtig partner for den afghanske stat inden for begge sektorer.

Dansk Afghanistan Komite (DAC) har i 2008 videreført støtten til drift af et distriktshospital, to større sundhedsklinikker, 4 mindre sundhedsklinikker samt syv sundhedsposter i Herat i det vestlige Afghanistan.

Mission Øst har fortsat støtten til lokalsamfund i afsidesliggende landområder i det nordøstlige Afghanistan. Projektet har

fokuseret på forbedret sundhed og velfærd blandt befolkningen, bl.a. gennem en forbedret adgang til rent drikkevand samt en generel styrkelse af fødevarer sikkerhed og indtægtsmuligheder.

Danish Demining Group (DDG) har i 2008 gennemført humanitær mine- og ammunitionsrydning i områder i det vestlige, nordlige og nordøstlige Afghanistan, samt i landbrugsområder umiddelbart nord for Kabul. DDG er i dag den næststørste humanitære aktør inden for minerydning i Afghanistan.

Endelig har Danmark ydet betragtelige bidrag til afhjælpning af fødevaremanglen blandt berørte lokalsamfund på tværs af Afghanistan. Støtten har bl.a. omfattet direkte bidrag til Verdensfødevareprogrammet. Derudover har Danmark i indeværende år bidraget med 60 mio. kr. til FNs centrale nødhjælpsfond (CERF) som i samme periode har bevilget over 70 mio. kr. til nødhjælpsarbejdet i Afghanistan.

2009: VÆSENTLIGSTE DANSKE INDSATSER OG STØRSTE UDFORDRINGER

Blandt de forhold, der vil blive givet prioritet i 2009, er styrkelse af donorkoordinationen. Det internationale samfund med FN i spidsen står her overfor en helt central udfordring. Det er stadig vigtigt at styrke koordinationen blandt donorer for dels at sikre øget bistandseffektivitet, dels transparens i forhold til den afghanske regering. Det vil ikke mindst være vigtigt fortsat at styrke FN's koordinerende funktion og bakke denne op med klar politisk opmærksomhed og støtte.

Danmark vil ligeledes i 2009 prioritere et styrket nordisk samarbejde. I relation til udviklingsarbejdet vil Danmark således søge at etablere et fortsat tættere nordisk samarbejde inden for bistandseffektivitet, menneskerettigheder samt støtte til civilsamfundet.

Situationen i Pakistan og i grænseområderne vil også i 2009 have stor betydning for udviklingen i Afghanistan. Fra dansk gives den regionale dimension stor opmærksomhed. Danmark vil i 2009 arbejde for at styrke den internationale indsats på området og ser gerne, at EU påtager sig en større rolle i forhold til Pakistan. EU's Udenrigsministerråd vedtog i december 2008, at styrke EU's relationer med Pakistan med henblik på at støtte den demokratiske regering. EU vil søge at øge den politiske dialog, handelsrelationerne og støtten til de demokratiske institutioner.

Inden for rammerne af Afghanistan-strategien vil Danmark arbejde for, at der gennemføres tiltag, som understøtter samarbejdet mellem Afghanistan og Pakistan - f.eks. jirgaer i grænseområderne med deltagelse af både Afghanistan og Pakistan og

andre konfliktløsende initiativer bl.a. med sigte på involvering af kvinder fra de to lande. Dertil kommer en forventet fortsat anvendelse af nærområdemidler til støtte for afghanske flygtninges hjemvenden fra Pakistan

Sikkerhedsindsatsen

I 2009 vil både sikrings- og ekskorteopgaver samt stabiliserings- og egentlige kampopgaver fortsat udgøre en væsentlig del af det danske styrkebidrags opgaveportefølje. Overordnet set skal alle operationerne bidrage til at understøtte stabilisering og udvikling af provinsen civilt, herunder politisk, økonomisk og socialt.

Operationerne vil have til hensigt fortsat at presse oprørsgrupperne væk fra de vigtigste befolkningscentre i provinsen samt tilvejebringe en tilstrækkelig grad af bevægelsesfrihed i og imellem befolkningscentrene. Operationerne skal derved understøtte den civile og politiske indsats, styrke mulighederne for at de afghanske myndigheder samt de traditionelle lokale politiske strukturer (shuraer, ældreråd m.v.) kan virke og samarbejde på lokal-, distrikts- og provinsniveau samt med relevante ministerier i Kabul.

En anden udfordring bliver overtagelsen af ansvaret for et garnisons-OMLT (Operational Mentor and Liaison Team) primo 2009. OMLT'et skal rådgive og vejlede i forhold til en række væsentlige funktioner, der bidrager til den operative drift af en afghansk lejrs faciliteter, herunder indkvartering, uddannelsesstøtte, sanitetsstøtte samt mentorvirksomhed. Dette bidrag vil bestå af 10-15 soldater, og opstilles af Flyvevåbnet.

Som i resten af landet vil sikkerheden i Helmand før, under og mellem valgene i 2009 og 2010 være af stor betydning for Afghanistans sammenhængskraft samt opfattelsen af de afghanske myndigheders og ISAF's evne til at levere sikkerhed til befolkningen. Valget vil være en oplagt lejlighed for oprørsgrupperne til at udfordre de afghanske myndigheders og ISAF's evne til at levere sikkerhed.

EUPOL

EU's politimission må i 2009 forventes at blive spændt hårdt for, hvis den skal løfte de mange nye opgaver, som indenrigsminister Atmar har betroet EUPOL og Kai Vittrup. I erkendelse af, at missionen i sin nuværende form næppe ville kunne løse alle opgaver, arbejdes der ved udgangen af 2008 for hurtigst muligt at fordoble missionen til 400 politifolk. Imens forbliver de grundlæggende udfordringer med kapacitetsopbygningen af det afghanske nationale politi (ANP) de samme. Hvis de internationale aktører - bl.a. EU og USA - skal skabe fremskridt på politiområdet, er det nødvendigt at have en både realistisk arbejdsdeling og et endnu tættere samarbejde end det er tilfældet i dag. EUPOL har påtaget sig den ledende rolle i den påkrævede omstrukturering af den enhed, der i dag forestår koordinering på politiområdet. Fra dansk side vil dette arbejde blive støttet.

Statsopbygning

De nært forestående valg udgør både et væsentligt indsatsområde samt en af de største udfordringer for Afghanistan og det danske engagement i 2009. Legitime, frie og retfærdige valg er en forudsætning for konsolideringen af demokratiet i Afghani-

stan og som sådan vital for befolkningens fortsatte opbakning til den afghanske regering. Velgennemførte valg vil således udgøre et helt centralt aspekt i at skabe stabilitet og fremskridt i landet.

Korrupsionsbekæmpelse udgør fortsat en central udfordring. Den reelle politiske vilje i den afghanske regering til at gøre op med den omfattende korrupsion, der gennemsyrrer alle dele af samfundet, er af afgørende betydning.

Trods fremskridt på menneskerettighedsområdet siden Talibans fald, vil der fortsat være et betydeligt behov for indsatser, der gør op med de omfattende menneskerettighedskrænkelser. Ikke mindst ytringsfriheden vil også fremover være under angreb. Træning og beskyttelse af journalister vil derfor stå centralt i 2009.

Uddannelse

Støtte til reform af undervisningsministeriet vil være et væsentligt indsatsområde for Danmark også i 2009. Der vil blive givet støtte til yderligere 15 mio. skolebøger. Herudover vil der blive behov for yderligere at styrke sammenhængen mellem det nationale og det provinsielle niveau - dvs. Helmand for Danmarks vedkommende. Desuden vil det være væsentligt at sikre gennemførelsen af den aftale, der i efteråret 2008 blev indgået om dansk støtte til bygning af ni skoler, to kollegier og finansiering af stipendier.

Forbedrede levevilkår

NSP og MISFA vil fortsat være de største indsatsområder for dansk bistand i relation til forbedring af levevilkår på nationalt

niveau. Det er i den sammenhæng en særlig stor udfordring at sikre den fortsatte udvikling af NSP på en sådan måde, at de lokale udviklingsråd bliver reelt selvstændige og bæredygtige enheder, der også kan fungere efter hensigten, når udbetalinger af bloktilskud stopper. Der er en række initiativer i gang med henblik på udvikling af decentrale strukturer, herunder IDLG (Independent Directorate for Local Governance). Der mangler imidlertid stadig endelig afklaring af, hvordan de forskellige initiativer skal spille sammen, eksempelvis hvilken rolle de lokale udviklingsråd under NSP vil komme til at spille i forhold til den struktur IDLG lægger frem. Det er vigtigt, at de mange gode resultater opnået under NSP ikke går tabt.

Det vil blive undersøgt om en del af den danske bistand i 2009 skal indgå i PRT'ets støtte til genopbygning af vandkraftsanlægget i Gereshk. Bliver det en realitet, vil der ikke blot være tale om en betydelig økonomisk satsning med potentielt stor virkning på den økonomiske udvikling i området, men det bliver også en vanskelig opgave på grund af de skrøbelige sikkerhedsforhold i Helmand-provinsen.

Nærområdeindsatsen

I starten af 2009 påbegyndes planlægningen af de næste fire års nærområdeindsats i Afghanistan. I overensstemmelse med nærområdebistandens generelle formål vil fokus fortsat være på bistand til flygtninge og internt fordrevne varige tilbagevenden og reintegration. Det forventes, at indsatsen samlet vil omfatte et budget på 300 mio. kr., og at aktiviteterne vil blive gennemført gennem et antal partnere, herunder FN organisationer samt danske og internationale NGO'er.

Fra dansk side vil man derudover arbejde for, at FN i sin bistand til hjemvendte flygtninge i højere grad tilstræber, at indkøb af fødevarer sker lokalt for dermed at bidrage til den afghanske økonomi. Også opførelse af huse og dertil knyttet infrastruktur bør i større udstrækning udføres af lokal arbejdskraft.

Endvidere vil Danmark nøje følge den fortsatte tilbagevenden af flygtninge fra Iran og Pakistan, idet der er tegn på stigende problemer ved reintegration, hvilket bl.a. viser sig i et voksende antal internt fordrevne i Afghanistan.

Fødevarerkrisen

På den humanitære front vil opmærksomheden i særlig grad være fokuseret på den fortsatte fødevarerkrise i dele af Afghanistan, specielt hvad angår perioden frem til næste høst i sommeren 2009. Fortsætter den nuværende tørke i det kommende år, må det internationale samfund yderligere styrke den humanitære indsats.

Den danske indsats i Afghanistan 2008 - 2012

Afrapportering 2008

Februar 2009

Udgiver:

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Telefon: 33 92 00 00

Fax: 33 54 05 33

E-mail: um@um.dk

Internet: www.um.dk

Design og tryk

Schultz Grafisk

Publikationen kan downloades eller bestilles på:
www.danida-publikationer.dk

ISBN (trykt version): 978-87-7087-120-4

ISBN (elektronisk version): 978-87-7087-121-1